

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Rezele Ferdinand 4/22.

(József I. herceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1080 Lei

Fél évre — — 540 Lei

Negyed évre — — 270 Lei

Havonta — — 90 Lei

Elírdetések díjszabás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — 6 Lei

Bucurestiben 50 banival több.

Felelőtlen támadás.

Addig, amíg a politika berkeiben vetik el a gyűlölet magvát, amíg a politikában csinálnak nemzetiségi és faji villongásokat, addig minden csodálkozás nélkül szögeztük le az ilyen akciók súlyos hibáit, mert hiszen a gyűlölködés egy testvére a politikának. De Aradon most egy olyan jelenség ütötte fel fejét, amely sehogy sem fér össze a tudománnyal, a kultúrával és az orvosi etikával. Az egyik aradi román lapban haragtól égő, megfontolatlan szavakból álló támadást intéztek a kisebbségi orvosok ellen. A cikk lapunk más helyén foglalkozunk, de szükségesnek tartjuk, hogy itt némi kommentárt fűzzünk hozzá.

Bizonyosnak tartjuk, hogy a cikkkel a román orvosok nem azonosítják magukat. A cikk minden szava nélkülözi a tárgyilagosságot és ha orvos írta e sorokat, akkor az letette kezéből a bonckést, eldobta magától a receptkönyvet és eltávolodott a gyógyszertől, a műszerektől és kezébe vette a tollat, hogy Arad orvostársadalmában diszharmoniát teremtsen.

Az aradi magyar orvosok mindig távol állottak attól a harctól, amely nem a tudomány jegyében folyt. Az aradi orvosszövetség arról volt híres, hogy előadásokat tartottak benne és az orvosok időnként beszámoltak tapasztalataikról, ismertették kísérleteik eredményét és foglalkoztak az orvostudomány legújabb vívmányaival. A cikkíró meg akarja bontani azt a harmóniát, amelyet ezidéig egyetlen disszonáns hang sem zavart meg. Husz román orvos nevében beszél az újság, idézi felszólalásait és meggyőződésünk az, hogy ha az említett husz román orvoshoz kérdést intéznénk, felháborodással utasítanák vissza azt a feltevést, hogy ők ennek a támadásnak részesei lennének.

Az aradi román, magyar orvosok mindig a legjobb egyetértésben éltek ebben a városban. És most jön valaki, aki agitálni kezd az orvos ellen, mert magyar, vagy mert zsidó. A beteg ágya mellett, a boncasztal mellett nincsenek zsidók, nincsenek románok, vagy magyarok, ott emberek vannak, a gyógyítás tudományával rendelkező emberek, akiknek nem lehet más céljuk, mint a beteg megmentése. A tudomány csak addig tarthatja meg tekintélyét, presztizsét, amíg nem fertőzi meg a személyi gyűlölködés.

A közönség bizonyára faji és nemzetiségi különbség nélkül mély felháborodással itéli el az ilyen támadásokat, mert a betegnek nem az a fontos, hogy román vagy magyar orvos gyógyítsa, hanem az, hogy lelkiismeretes, megfelelő tudással rendelkező ember, jó orvos nyújtson neki segítséget szenvedésének enyhítésére.

1930-ig nem fizet a kormány külföldi adósságot.

Hogyan akarja a kormány megjavítani a gazdasági helyzetet. Madgearu felszólalása a kamara ülésén.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kamara ma délutáni ülésén dr. Fischer Tivadar a gazdasági helyzetről beszélt, amely rendkívül súlyos, különösen az ipar és kereskedelem él válságos pillanatokat. Megállapítja, hogy semmit nem tesznek a helyzet javítására, pedig számos vállalat a csőd szélén áll. Súlyos nehézségek mutatkoznak a készpénzforgalom terén is. Kéri a kormányt, hogy sürgősen javítsa a helyzetet.

Madgearu ipar- és kereskedelemügyi miniszter kijelenti, hogy a kormány mindent elkövet a helyzet megjavítására. Kifizette az állam adósságait is, de a készpénzhiány oka

tulajdonképpen abban rejlik, hogy a pénz nagy része külföldre vándorol, épen az államnak a külföldön levő adósságai miatt. Most azonban

a kormány elhatározta, hogy 1930-ig semmi kifizetést nem eszközöl külföldre.

A kölcsönből visszamaradt 50 millió dollár tehát nem került külföldre és ennek rövidesen érezhető is lesz a hatása.

Popovici pénzügyminiszter törvényjavaslatot terjeszt be a versaillesi békeszerződés 238-ik szakaszában felsorolt kötelezettségek végleges szabályozására.

Gyárfás Elemér nagy beszéde az érettségi törvényjavaslat ellen.

Az új törvényjavaslat nem fedi a nemzetközi kisebbségi törvényekben lefektetett jogokat. — Gyárfás nem fogadta el a javaslatot. — Costachescu válasza.

Bucurestiből jelentik: Ma kezdték meg a szenátusban a baccalaureatusra vonatkozó törvényjavaslat vitáját, amelyben először Gyárfás Elemér magyarpárti szenátor szólalt fel. Gyárfás nagyszerűen felépített, hatásos beszédében hosszasan vázolta azokat a súlyos sérelmeket, amelyek a rosszul megalkotott iskolatörvények miatt a magyarságra nehezednek. Beszédét, különösen a liberális részről számtalan közbeszólás kísérte, amelyekre Gyárfás kijelentette:

— A liberális uralom alatt ugyanerről a kérdésről beszéltem egy ízben a szenátusban. Akkor hatvanhárom ízben szakítottak félbe, de és elmondtam és most is el fogom mondani azt, ami a szívemen fekszik.

Kifejti, hogy különösen a középiskolai tanulóknak nehezedik fájdalmasan a tanítási rendszer, amelynek ugylátszik

nem az a célja, hogy értékes, egészséges, hanem beteg, agyongyötört embereket dobjon ki az életbe.

A szülők nyolc esztendeig költenek gyermekeikre, hogy megalapozzák jövőjüket. A gyermekek nyolc évig szenvednek, izgulnak, hogy elérjék az érettségit és akkor egyetlen óra alatt eldől a sorsuk, amely a legtöbb esetben nagyon keserves.

Meg kell szüntetni azt a rendszert, hogy az érettségi vizsgálatokon rákiáltásokkal, keresztkérdésekkel és megrémítésekkel hozzák zavarba a tanulókat.

akkik felett, bármilyen tudással és intelligenciával rendelkeznek is, ezen az egy órán a remény, a bizonytalanság lesz urrá és elbuknak, mert el akarják buktatni őket. Ez csupán a kisebbségi tanulóknak vonatkozik, akikre nézve ha nem bírják eléggé az állam nyelvét, megmásíthatatlan végzetet jelent az érettségi vizsga. Rámutat a külföldi érettségi rendszer-

re, ahol nem középkori kínzásokkal dolgoznak a tanulók ellen, hanem az egyetlen cél, hogy megismerjék azok tudását és intelligenciáját.

Az új törvényjavaslat, ha hoz is némi könnyítést a kisebbségek részére,

nem fedi a nemzetközi kisebbségi törvényekben lefektetett jogokat

és meghagyja mindazon szenvedéseket a tanulók részére, amelyeket az Anghelescu-féle törvény előírt. Ismerteti a közoktatásügyi miniszteriumban történt anomáliákat, ahol a lelkiismeretlenség és a nemtörődomség uralkodott. Helyteleníti az iskolai minősítési rendszert is, amely Romániának speciálitása. A számjeggyel való osztályozás nem alkalmas a tanulók tudásának megismerésére. A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Gyárfás Elemér nagy hatást kiváltó beszédére Costachescu közoktatásügyi miniszter nyomban válaszolt. Kijelentette, hogy ezt a beszédet nem akarja öt percig sem válasz nélkül hagyni, mert szeretné megértetni a kisebbségekkel, hogy az érettségi vizsgarendszer kizárólag államérdek. Az állam érdeke az, hogy olyan emberek kerüljenek ki a világba, akik Romániát reprezentálni tudják. Azt a könnyítést, amire szükség van, már megadta az új törvényjavaslat. Biztosítja a kisebbségeket, hogy az új iskolatörvény gyakorlati alkalmazásában meggyőződhetnek arról, hogy nincs semmi okuk arra, hogy panaszkodjanak, vagy tiltakozzanak ellene.

Az új osztrák kancellár expozéja.

Bécsből jelentik: Dr. Steeruwitz Ernő kancellár ma tartotta expozéját az első minisztertanácsban. A kancellár kijelentette, hogy a belpolitikában ugyanazon rendszert akarja követni, mint az előző kormányok. A külpolitikában fő célja lesz az, hogy külfölddel tovább fejlessze a barátságot.

Különösen az utódállamokkal kívánja ki-mélyíteni a közeledést. Kifejtette, hogy Németországhoz szoros kapcsolatok fizik Ausztriát.

Megkezdtek a Hitler-pör tárgyalását.

Hitler fajvédővezér rágalmozási pere az öt hazaárulással vádolók ellen. Ludendorff nem emlékszik arra, ami 1923-ban történt.

Münchenből jelentik: Ma kezdődött a fő-tárgyalása annak a szenzációs pernek, amelyet Hitler Adolf egykori német fajvédő vezér indított azok ellen, akik őt hazaárulással vádoltak. A vádlottak padján Graefe volt német képviselő, a Deutsches Tageblatt volt szerkesztője és a szociáldemokrata párt két tagja ülték. Hitler annak idején azzal vádolták, hogy az olaszok megvesztegették azért, hogy kezükre játssza Dél-Itáliát. A bíróság első tanújának Ludendorff volt német vezérkari fő-

nököt hallgatta ki. Megesketése után a bíróság elnöke megkérdezte:

— 1923-ban tárgyalta Excellenciád Dél-Itáliáról sorsáról egy olasz őrnagygyal?

— Egyáltalában nem emlékszem arra, ami akkor történt — felelte Ludendorff.

Ezután az egyik védő megkérdezte, hogy jogosult volt-e a vezérkari főnök tárgyalásokat folytatni Dél-Itáliára felől, amire Ludendorff nem válaszolt. A tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

150 vagon vámmentes lenmagot hoznak be az országba.

A gazdasági bizottság ülése.

(Az Aradi Közlöny bucuressi-tudósítójának távirata.) A kormány gazdasági bizottsága tegnap este ülést tartott Popovici, Madgearu, Mihailache, Lugojanu és Ene miniszterek, illetve államtitkárok részvételével. Tárgyalás alá vették az olajszíndikátus kérését 150 vagon vámmentes lenmag behozatalára vonatkozólag és a lentermelés fejlesztése érdekében hozzájárultak a kérés teljesítéséhez.

Foglalkoztak továbbá azzal a kéréssel, illetve tervvel, hogy bizonyos mezőgazdasági

termékek bevitelét szabadabbá tegyék. Tanulmányozta a bizottság úgy a köz-, mint a magán-építkezés problémáját és megbizta Raducanu munkatárgyi minisztert, hogy a beérkezett külföldi ajánlatokról tegyen jelentést. A Németországgal kötött gyógyszer szállítási egyezmény alapján eszközölt megtakarításból különböző vasuti anyagok beszerzését határozta el a bizottság, amely végül az általános mezőgazdasági helyzetéről tárgyalt.

Ország, ahol egyetlenegy munkanélküli van.

Lichtenstein, a boldog ország, ahol a fejedelem fizet civillistát a népnek és ahol állandóan szállítják le az adókat.

(Vaduz, május 7.) A háború utáni évek viharait egy ország élte túl minden különösebb megrázkódtatás nélkül és ez a néhány száz négyzetkilométernyi Lichtenstein, amely Vorarlberg és Rajna között terül el. Lichtenstein konzervatív alemanjai 1918. viharos novemberében, amikor egész Európa visszhangzott a különböző trónok recsegésétől, ünnepélyesen törhetetlen hűségükről biztosították uralkodóhercegüket, pedig módjuk lett volna nekik is kiküldeni a köztársaságot. Volt egy kis forradalom, de azt pár óra alatt elnyomták és tetüket nem is bánták a derék lichtensteiniak.

Az 1928. évi költségvetésben például munkanélküli segély címen 80 frank szerepel, ami annyit jelent, hogy az ország 10.000 főnyi lakosságára egyetlenegy munkanélküli esett és

az is csak egy hónapig volt dolog nélkül. De érdekes dolgokkal foglalkozik a lichtensteini minisztertanács is, amelynek javaslatai a magas országgyűlés színe elé kerülnek. Díjkuglizások, színházi előadások és kártyaversenyek rendezése képezi e boldog ország kormányának gondját, ahol egy év alatt összesen 5 embert büntettek azért, mert éjszaka lámpa nélkül kocsiztak. Az állam rendes bevételei 625.000 frankot tesznek ki, ezzel szemben a kiadás 553.000 frank. Sokkal több azonban a rendkívüli bevétel, ami egymillió frankot tesz ki. Ezt a fejedelem fizeti be évről-évre az államkasszába. Lichtensteinban ugyanis a fejedelem nem kap civillistát, hanem ő fizet az államnak már 1865 óta. Érdekes, hogy a fejedelem országa 12-szer kisebb, mint ma-

TÁRCA.

A vörös grófnő.

Ferenc Ferdinánd unokahuga, zur Mühlen grófnő, a német kommunista párt aktív tagja megírta emlékiratait.

Egy érdekes asszony érdekes könyve jelent most meg a német könyvpiacra. Hermynia zur Mühlen grófnő írta meg emlékiratait. A könyv megjelenése előtt mindenki tudta, hogy sok érdekes lesz ezekben az írásokban, mert kevés asszony élt Közép-Európában olyan érdekes életet, mint ez a hölgy.

A grófnő, aki közeli rokona Ferenc Ferdinánd feleségének, a Szerajevóban meggyilkolt Chotek Zsófia grófnőnek és aki császári palotahölgy volt az osztrák udvarnál, most a németországi kommunista párt tagja. Ő is azok közé a „szalonkommunista” nők közé tartozik, akik inkább főuri kedvtelésből, érdekesség és exotikumkeresésből, mint komoly meggyőződésből csatlakoztak a forradalmárokhoz. Akárhogy is áll a dolog, a grófnő mindenestre igen szellemes irónőnek bizonyult most, hogy memoárjai megjelentek. Van sok irónivalója, sok élménye. Apja magasrangú diplomata volt és fiatalkorában beutazta szüleiével egész Európát, sőt Észak-Afrikát is. Fiatalon ment férjhez: egy balti nemes vette feleségül. A házasság révén orosz állampolgárrá lett az osztrák arisztokrata hölgy. Így történt azután, hogy mikor a világháború kitört, a volt osztrák császári palotahölgy Oroszországban rekedt és nem mehetett haza. Erre pedig nagy szükség lett volna. 1915-ben édesapját Karlsbadban szélhűdés érte. Nagyon szerette volna meglátogatni súlyosan beteg atyját. De hogyan?

Mint „ellenséges állampolgár” nem engedték volna Ausztria területére.

— Levélben kértem tanácsot atyámtól — írja emlékirataiban a grófnő. — Apám azt válaszolta, hogy próbáljak gróf Berchtold külügyminisztertől beutazási engedélyt szerezni. A régi Ausztriában mindent meg lehetett kapni, ha az ember megfelelő származással rendelkezett és így én is megkaptam a beutazási engedélyt. Elindultam és ezzel meg is kezdődtek viszontagságaim.

— Már az osztrák határnál súlyos bonyodalmak támadtak. Könyveim között volt egy Shakespeare-kötet és Plato „Köztársaság” című munkája. Az osztrák vámhivatalnoknak nem tetszettek ezek a könyvek.

— „Ez egy angol író” — mutatott rosszkedvűen a Shakespeare-könyvre. — „Ezt nem szabad behozni az országba”.

— Szerényen megjegyeztem, hogy ez az angol szerző már többszáz éve halott. „Az mindegy. Mégis csak angol. A könyv nem jöhet be”.

— Ezután a Plato-kötet kerül a sor. A vámhivatalnok ide-oda forgatta a könyvet, majd végül megtalálta az első oldalon ezt a sort: Kiadó Georg Müller München. — „Ez úgy látszik, bajor író” — mondta a vámhivatalnok — „ez bejöhethet”.

— Az angol Shakespeare művét visszatarították Svájcban, a bajor „Plato” könyve pedig beutazhatott nyugodtan Ausztriába. — Alig, hogy a határon túl voltunk, megjelent egy detektív a kupéban. „Hol van az orosz nő?” — kérdezte.

— Jelentkeztem. Hosszu, de barátságos beszédet intézett hozzám, figyelmembe ajánlotta, hogy hogyan viselkedjem, majd jóindula-

gyarországi, ausztriai és csehszlovákiai birtokai, de viszont a kis hercegség adja meg neki a szuverén uralkodó rangját.

Amilyen a fejedelem, olyanok a szolgálak. A miniszterelnöknek 20.000 lej havi fizetése van mindössze, a svájci követ (az ország egyetlen követe) nem kap fizetést.

Nem is csoda, ha ebben az országban állandóan csökkennek az adóterhek és 30 iskola terjeszti a műveltséget és a kulturát.

A liberálisok az egyesülési ünnepen.

Bratlanu Vintila lesz az ünnepi szónok.

Bucurestiből jelentik: A liberális párt végrehajtó bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a párt résztvesz az egyesülési ünnepségeken, úgy Bucurestiben, mint Alba-Iulián és Marasestiben. A párt parlamenti csoportja résztvesz a patriarchatus templomában tartandó Te Deumon, valamint a parlament ünnepi ülésén, ahol a párt nevében Bratlanu Vintila fog felszólalni. A volt miniszterelnökön kívül jelen lesznek még a kamara ülésén a liberálisok részéről Saveanu, Chirulescu, Mosoiu, Franasovici és Tatarescu.

Az alba-iuliai ünnepségen egy delegáció képviseli a liberális pártot, ennek tagjai Saveanu, Mosoiu, Lapedatu, Inculet és Nistor lesznek. Elhatározta még a végrehajtó bizottság, hogy az I. Ferdinand király érdemrend parlamenti vitájában nem fognak résztvenni.

Az Ultima Ora jelentése szerint az Averescu-párt revízió alá vette azt a határozatot, hogy nem vesz részt az egyesülési ünnepségeken. Ezt a határozatot úgy módosították, hogy egy-egy küldöttséggel mégis képviseltetni fogják magukat úgy a bucuressi-i, mint az alba-iuliai és a marasesti-i ünnepségeken.

— Megkerült egy eltűnt halászhajó. Berlinből jelentik: Néhány évvel ezelőtt az Északi Jegestenger partjain eltűnt egy halászhajó: a Scharmhorst és úgy tudták, hogy a halászgőzöst szerencsétlenség érte. A Berliner Tageblatt most egy érdekes cikkben arról számol be, hogy a halászhajó orosz partokon vesztegel, matrózait a Cseka emberei foglyul ejtették, azon a címen, hogy azok Oroszország ellen kémkedtek. Németország most megbizta leningrádi követét, hogy tegyen lépéseket az ügy érdekében.

talag így fejezte be: „Majd én szemmel tartom önt grófnő”.

— A következő állomásnál beszállt egy török a kocsiba. A detektív tárgyalni akart a szövetséges polgárral, a török azonban anyanyelvén kívül csak franciául tudott. Miután a detektív sehogy sem boldogult vele, arra a gondolatra jutott, hogy az orosz nő biztosan tud franciául. Így tehát én, mint „ellenség” tolmácsoltam az osztrák és a török szövetségesek beszélgetését.

— A pálya mentén orosz hadifoglyok dolgoztak. Az állomáson cigarettával kínáltam meg őket és anyanyelvükön szóltam hozzájuk. Megható volt látni, hogy felderült az arcuk, amikor oroszul szólítottam meg őket. A barátságos detektív nem akadályozta meg ezeket a beszélgetéseket.

— Remélem, hogy nem fog kémkedni — mondta jóindulatúan. — Az oroszok különben is derék fickók, mi szeretjük őket. Tulajdonképpen miért kellett nekik hadat üzenniük?

— Linznél lekéstem a csatlakozást. Hét óra hosszat kellett várnom a következő vonatra. A detektív ezekkel a szavakkal adott át egy öreg csendőrmesternek: — Itt van egy orosz nő, de nem veszélyes.

— A város helytartója nagybátyám volt. Megkérdeztem a csendőrt, hogy nem tölthetném-e a várakozási időt a nagybátyámnál. „Chotek gróf az ön nagybátyja? Ezt mindenki mondhatja. Maradjon csak inkább itt”.

— És ha mégis bemegyek a városba? — „Akkor lövünk”.

— Eltalálnak?

— „Mit gondol. Híres céllövők vagyunk. Ajánlom, hogy ne próbálja ki”.

— Nem is telefonálhattam a nagybátyám-

Egy hónap alatt hatvan vőlegényt kerített horogra a berlini férjfogó szirén.

A milliomos párti, aki mindig a legrosszabb pillanatban jelenti be összeomlását

Berlinből jelentik: Csinos, fiatal, szőke szépség állott a napokban a berlini büntető-bíróság előtt, azzal a nem mindennapi váddal terhelve, hogy a menyasszonyságot, mint polgári foglalkozást üzte és naponta átlag két vőlegényt kerített horogra, akiket 50—60 márkányi megpumpolás után, tragikus jelenetek között, szélnek eresztett.

A korképnek is beillő büneset tárgyalásán egy fiatal berlini banktisztviselő, mint koronatanu jelent meg és elbeszélte, hogy jövője biztosítása érdekében, ugynevezett „előnyös“ házasságot akart kötni. Ismeretsége azonban nem volt, így hát a házasságközvetítőhöz fordult.

— Fiatal, szép és gazdag nő legyen, ez a fő! — mondotta a boldogságszerző intézmény vezetőjének, aki meglepetéssel konstataálta, hogy éppen egy ilyen nő van nyilvántartásában, akinek — oh, csodálatos véletlenség — legnagyobb óhaja, hogy a fiatal banktisztviselőhöz hasonló élettársat találjon. Dúsgazdag leány, többmilliósi vagyonát amerikai nagybácsija mesés szerencsével gyűjölcsözteti a filadelfiai tőzsdén.

Ezután az az aktus következett, amit a szentimentális regények holdvilággal s hasonló szépitőszerekkel megspékelve, a „Megismerkedés“ fejezete alatt szoktak letárgyalni. A romantikus jelenetet mindössze az zavarta egy kissé, hogy a házasságközvetítő a jövendőbeli párral fejenként 50 márka közvetítési díjat fizettetett le, amit a bankfiu nem túlságos örömmel, ellenben a menyasszonyjelölt egy dúsgazdag amazonhoz méltó hanyag előkelőséggel számolt le az asztalra.

Az eljegyzési lakoma vidám hangulatban folyt le, de alig ürült ki az utolsó pohár pezsgő, a menyasszonyon feltűnő lehangoltság vett erőt, majd hangos zokogásra fakadva, reszkető kezekkel Filadelfiából keltezt levelet nyújtott át vőlegényének, amelyben rideg jogászi stílusban, a következő sorok állottak:

„Igen tisztelt kisasszony!

Sajnálattal kell közölnöm, hogy nagybácsija szerencsétlen tőzsdéi spekulációja folytán az ön egész vagyonát elvesztette.

Kiváló tisztelettel:

W. Schmid, ügyész.“

nak. Hajnali három óra tájban végre halálos fáradtan Budweisba érkeztem. Kopogok a szolgálattelvő tiszt ajtaján, álmos hang szolt ki:

— Na mi az már megint? Nem hagyják aludni az embert?

— Jelentkezniem kell a pályaudvarparancs mokságon.

— Miért?

— Mert orosz állampolgár vagyok.

— Micsoda?

— Orosz állampolgár.

Nyílik az ajtó és megjelenik egy álmos, kócoshajú, hiányosöltözötű ember.

— Dehát ha maga orosz, akkor mit akar itten?

— Elmagyarázom neki utazásom célját, megmutatom az igazolványomat, amelyet a külügyminiszter irt alá.

— Dehát tulajdonképpen miért is orosz állampolgár maga?

— Mert a férjem orosz.

— Ugy?... Szóval oroszhoz ment feleségül. Most már értem — szolt és álmosan nézgette az igazolványt.

— Ahá, a Berchtold — mondta aztán. — Szóval, ön régebben osztrák volt. Jó, jó, mehet. Reggel jelentkeznek a kerületi kapitányságon... Nem hagyják itt aludni az embert. Éjnek idején küldenek a nyakamra egy orosz nőt... Szerencsés utat.

— A következő állomáson megint feltartóztattak, egy napig kellett volna várnom. Azt mondtam: születésnapja van az apámnak holnap, szeretnék idejében Karlsbadba érni. A kerületi parancsnok a homlokát ráncolta, aztán azt mondta: „Nem bánom, menjen“.

— Osztrákok voltak...“

— Most mi lesz? — kérdezte a porig sujtott menyasszony.

— Semmi. Kifizetem a számlát s azzal végeztünk — felelte a vőlegény, akinek kevés érdeke volt a regényes pózok iránt.

— Kisfizetéses banktisztviselő vagyok, kérem — mondotta a tárgyaláson — s a magamféle ember vagy érdekházasságot köt, vagy agglegény marad.

Támadás az aradi kisebbségi orvosok ellen

Egy időszaki román lap a kisebbségi orvosokról.

(Arad, május 7.) A közelmúltban lefolyt két aradi tisztújító orvosgyűlésnek most egy különös epilógusa keletkezett. Az egyik aradi időszaki román lap legutóbbi számában ugyanis egy izléstelen hangu támadás jelent meg, amely a két lezajlott orvosgyűlés eseményeivel foglalkozik és azokat tendenciózus színen igyekszik beállítani, nyilvánvalóan azzal a cézzal, hogy a békétlenség magvát hintse el az aradi orvostársadalomban. Nem lesz érdektelen, ha az említett román lap cikkének tartalmát kivonatolva ismertetjük.

A cikk első részében azt állítja, hogy a román orvosokat a kisebbségi orvosok részéről inzultus

— Szörnyű módon szégyeltem a felsülést, de azért egyik barátomnak elmeséltem az esetet, aki eskü alatt bizonyította, hogy pár nappal ezelőtt neki is a menyasszonya volt a szép szőke leány s még a filadelfiai levelet is szószerint idézte. Gyanút fogtunk és feljelentést tettünk a rendőrségen.

A házasságközvetítő és a mintamenyasszony letartóztatása után bevallották, hogy ezzel a módszerrel hónapok óta szélhámoskodnak. A közvetítési díjon rendszeren megosztottak és emellett a menyasszony naponta átlag két eljegyzési lakomát élvezett díjtalanul. A bíróság 6—6 börtönre ítélte a ravasz szélhámos párt.

érte, amennyiben az orvosszövetség második gyűlésén azok provokáló magatartást tanúsítottak. A cikk kritikát gyakorol szokatlanul különös és éles hangon több aradi tekintélyes kisebbségi orvos felett és ugyszólván bojkottra szólítja fel a román orvosokat a kisebbségi orvosokkal szemben. A lap továbbiakban egy külön alakítandó román orvosszövetségről tesz emítést és azt írja, hogy a román orvosok kilépnek a fennálló orvosszövetségből.

A lap hasonló tónusban folytatja és fejezi be a cikket, amely az aradi orvostársadalomban nagy feltűnést és visszatetszést keltett.

A liberális párt nem szervez leventealakulatokat

„Az ilyen lépés ellenkezik a párt évszázados tradícióival.“ — Ispravnic Sever dr. volt szenátor nyilatkozata.

(Arad, május 7.) Aradi politikai körökben ma az a hír terjedt el, hogy a liberális-párt központi vezetősége ellensúlyozni kívánja a nemzeti-parasztpárti levente szervezkedéseket és utasítást küldött az egyes vidéki szervezeteknek, hogyha a kormánypárti levente szervezkedés megindul, akkor a liberális szervezetek is kezdjék meg a hasonló liberális alakulatok organizálását. Az Aradi Közlöny munkatársa ezzel kapcsolatban felkereste dr. Ispravnic Sever volt szenátort, a vármegyei liberális-párt egyik vezetőjét, aki a következő

nyilatkozatot tette:

— Szó sincsen arról, hogy a liberális-párt ilyen leventealakulatok felállítását határozta volna el. Ez ellenkezik a liberális-párt évszázados tradícióival, szellemével és elveivel. A rend fenntartására egyedül a megfelelő hatóságok illetékesek és a csendőrség mellé, vagy fölé, levente alakulatokat szervezni, távolról sem egyeztethető össze a liberális-párt gondolkodásával. Mi továbbra is a legális uton haladunk és nem ragadtatjuk el magunkat pillanatnyi szenvedélyektől.

Polgárháborút akartak előidézni a berlini kommunisták.

Severing belügyminiszter leleplezései. — Tüntetésre készülnek a kommunisták az áldozatok temetésén.

Berlinből jelentik: Severing belügyminiszter a költségvetési bizottság tárgyalásán szenzációs adatokat közölt a május elsejei kommunista tüntetések hátteréről. A kommunisták, mint ismeretes, azt akarják elhitetni, hogy a rendőrség provokálta a véres tüntetést. Ezzel szemben a belügyminiszter kezeibe olyan táviratok kerültek, amelyek bizonyítják, hogy a berlini kommunisták előre megtervezett polgárháborút akartak előidézni. A táviratok Moszkvából érkeztek és örömmel, lelkesedéssel üdvözlik a berlini kommunistákat, akiknek sikerült a polgárháborút előidézni és további kitartásra buzdítják őket.

Később érkezett jelentések szerint, a kommunisták lapjukban felszólítják a munkásságot, hogy a wedingi és neuköllni tüntetések

áldozatainak temetésén fél óráig szüntessék be a munkát. A közlekedési munkások egyik frakciója úgy döntött, hogy a temetés ideje alatt öt percnyi sztrájkkal fog tüntetni. A tüntetések áldozatainak családtagjai feljelentést tettek az ügyészségen ismeretlen tettesek ellen gyilkosság elkövetése miatt.

Berlinből jelentik: A május elsejei véres zavargások áldozat-statisztikáját a rendőrség ma véglegesen összeállította. Eszerint a véres események 24 áldozatot követeltek, akik közül 19 férfi és 5 nő. Huszonhárom golyó terítette le, egy férfit pedig a rendőrség autója gázolt halálra. Az incidens ügyében 1500 letartóztatás történt s eddig csak 110 egyént bocsájtottak szabadon.

Egész Európában súlyosbodott az agrárállamok helyzete

Bud gazdasági miniszter programbeszéde a magyar képviselőházban.

Budapestről jelentik telefonon: A magyar képviselőházban Bud János dr. gazd. miniszter programbeszédet mondott, kifejtve, hogy az agrárállamok helyzete Európaszerte súlyosbodott, minthogy az ipari államok vámpolitikája a termények elhelyezését megnehezíti. A gazdasági áruk szabad mozgása távol áll a háboru előtti állapottól, pesszimizmusra azonban nincsen ok, minthogy világjelenséggel állunk szemben. 1923-ban állottunk a mélypontra. Azóta lassu, állandó javulás van. Hogy az exportproblémát megoldhassuk, át kell térni a racionális termelésre, amelynek legfőbb folyamata a koncentráció.

— A legközelebb meg fog jelenni egy tör-

vényjavaslat — mondotta Bud miniszter — az energiák hathatósabb kihasználásáról. Az államvasutat rekonstruálni kell, hogy a tranzitforgalmat zavartalanul lebonyolíthassa. A gazdasági termékek szállítására 1700 kilométer kisvasut építését vettük tervbe. A vámpolitika terén — fejezte be a gazdasági miniszter — Magyarország kénytelen a többi állam vámpolitikáját követni.

— Nagy tűz Athénben. Athénből jelentik: Piraeusban Athén kikötőnegyedében heves tűzvész pusztított, amely 15 millió drachma kárt okozott. A részletek egyelőre ismeretlenek.

Építkezési dollárkölcsonnt kínálnak Aradnak

Egy külföldi pénzcsoport előnyös feltételek mellett hajlandó kölcsönt nyújtani az aradi telektulajdonosoknak. — 20—30 évi amortizációra 6—8 százalékos kölcsön, amely kizárólag építkezésre fordítható.

Jelentkezzenek az építeni akaró telektulajdonosok.

(Arad, május 7.) Amióta a lejtábilizáció megtörtént, megállapítható, hogy a külföldi tőke teljes intenzivitással keres elhelyezést Romániában. Különösen a városokat keresik fel a külföldi pénzcsoportok, hogy kölcsönt ajánljanak fel, vagy gazdasági beruházásokat eszközöljenek. A mai napon Arad város mérnöki hivatalához érkezett egy ilyen ajánlat, amely szerint egy külföldi pénzcsoport korlátlan dollárkölcsonnt hajlandó nyújtani az építkezésekre.

A rendkívül érdekes és nagyfontosságú ajánlatot a pénzcsoport Aradra érkezett megbízottja tette, aki felkereste Muresan János városi főmérnököt és kijelentette, hogy olyan megbizatással jött Aradra, mely lehetővé teszi még ebben az esztendőben az építkezések megindítását. A megbízott által ajánlott tranzakcióban a város csupán közvetítő szerepet játszana, de mindenesetre a város támogatását kéri, mert érdeke, hogy

a nagyobb szabású építkezések megindulásával elsősorban fellendüljön Aradon a gazdasági élet, megszűnjön a munkanélküliség és a lakáshiány.

Mielőtt a megbízott megette volna a konkrét ajánlatot, Muresan János főmérnök kérdést intézett dr. Lutai Kornélhoz, az interimár-bizottság elnökéhez, hogy nincsen-e kifogása ellene, ha a mérnöki hivatal az építkezni akarókat és a pénzcsoport megbízottját a további tárgyalások megejtése céljából összehozza. Miután dr. Lutai nem talált ebben semmi kifogást, a pénzcsoport megbízottja kijelentette, hogy

gásolni valót, a pénzcsoport megbízottja kijelentette, hogy

az általa képviselt külföldi tőke, hajlandó az aradi telektulajdonosoknak husz-harminc esztendői amortizációra hat-nyolc százalékos dollárkölcsonnt nyújtani.

Feltétel az, hogy a kölcsön összegét kizárólag házfűtésre használják fel. Mielőtt azonban konkrét formában tenné meg ajánlatát, tudni szeretné, hogy hány aradi telektulajdonos szándékozik telkére házat építeni, milyen összegre van szüksége és ismerni akarja az építendő ház és telek nagyságát.

Muresan főmérnök ezután hívja fel az aradi telektulajdonosokat, hogy a mérnöki hivatalban jelentsék be minden kötelezettség nélkül, hogy milyen házat, hány szobával szándékoznak építeni? mekkora a rendelkezésére álló telek és rendelkezik-e valami tőkével, amit az építkezés befejezésével, a pénzcsoportnak, mint a törlesztés első részletét kiutazhasson?

A pénzcsoport által nyújtott dollárkölcsonnból a telektulajdonos, saját maga is lefolytathatja az építkezést, de megbízhatja a csoportot is, hogy az építkezést elintézzze, ebben az esetben az illető, az általa benyújtott építési tervszerint, készen kapja a megrendelt házat. A pénzcsoport megbízottja két-három hét múlva ismét Aradon lesz és akkor a mérnöki hivatalnál összeállított kimutatások alapján megteszi ajánlatát és tárgyalásokat folytat az építkezni szándékozó telektulajdonosokkal.

Dr. Bob Illés temesvári árvaszéki elnök öngyilkossága Aradon.

Az ujaradi hidról a Marosba vetette magát a temesvári árvaszék nyugalmazott elnöke. — Senki sem tudja megmagyarázni az öregur végzetes tettét.

(Arad, május 7.) Tegnap este pontosan fél 11 órakor egy jól öltözött, idősebb öregúr hajolt keresztül az ujaradi hid karfáján, a Marosba vetette magát, a sekély vízben még néhány métert uszott, aztán eltűnt a hullámokban. Nem is került elő többet. Néhányan ott állottak a közelében, azonban megmentésére semmit sem tehettek és hiába mentek halászcsónakkal is az öngyilkos után.

A karfán szépen letéve ott volt a felöltője és odatámasztva a sétatálcája. A kiszállott rendőrhatalóság átvizsgálta a felöltő zsebeit és a benne talált személyazonossági iratokból nyomban meg is állapították a személyazonosságát. Az öngyilkos dr. Bob Illés a temesvári árvaszék jelenleg nyugdíjban levő, 65 éves elnöke. A tárcájában találtak névjegyek is dr. Bob Illés nevére szóltak és dr. B. I. monogrammal állott a kabát belésében is. Azonnal megállapították azt is, hogy dr. Bob Illés nem aradi ember, tárcájában egy címet találtak: Temesvár, Béga-balsor 1., III. kerület. Ezt valószínűleg nyomravezetés céljából helyezte tárcájába, amelyben egyébként román nyelven, ceruzával írt fogalmazványok is voltak, egy válszirát valamilyen nyugdíjügyben egy felebezés ellen. Pénztárcájában 1600 lej találtak, más nem volt benne. Egy sor írás sem arról, hogy vajjon, miért is vált meg az élettől.

A rendőrség megindította a nyomozást és értesítette a temesvári ur öngyilkosságáról a temesvári rendőrséget, amely a lefolytatott vizsgálat nyomán megállapította, hogy Bob Illés Temesvárott tegnap délután három óra után hagyta el Béga-balsor 1. szám alatti lakását és nejtől azzal távozott, hogy fellátogat Wachsmann Alvin dr. kezelőorvosához, aki súlyos idegbaja miatt hosszabb ideje kezelte. Egy fogalmazvány is volt nála, amelyet egy ügyvédi irodában akart állítása szerint, leköpögtetni. Négy óra előtt megjelent Wachsmann dr. főorvos szobájában. Wachsmann dr. betegének testi és lelki állapotával teljesen meg volt elégedve és az utolsó találkozás óta határozott javulást észlelt.

Este már Bob Illés elmaradt a vacsorától és azután sem jelentkezett többé lakásán. Bobné, miután férje egész éjjel sem került haza, megkérte unokabátyját, Schäffer Fülöp józsefvárosi volt rendőrkapitányt, városi főtitkárviselőt, hogy a rendőrségen jelentse be Bob dr. eltűnését. A mélyen sujtott család tagjai az Aradi Közlöny tudósítójától tudták meg a borzalmas valót, amelynek halatára az öngyilkos szép, szőke, fiatal felesége valóságos sírógörcsöt kapott. Ők szintén nem tudják megindokolni dr. Bob Illés megdöbbentő tettét.

Az öngyilkos holttestét mindeztideig nem vetette ki a Maros.

Morgan Párisban.

A jóvátételi-kompromisszum sorsa Franciaország és Belgium kezében van.

Párisból jelentik: Pierpont Morgan a Morgan bankház feje, Londonból Párisba érkezett, hogy résztvegyen a németekkel folytatott jóvátételi bizottsági tárgyalásokon. Ezzel Pierpont Morgan mintegy megakart cáfolni azt a hírt, hogy megumta a tárgyalások hosszadalmasságát és haza kívánt volna utazni Amerikába.

A Chicago Tribune értesülése szerint az angol és olasz szakértők elfogadták Owen Young tervezetét, miután előbb Japán és Amerika teljes mértékben hozzájárult ahhoz. A kompromisszum sorsa így Belgium és Franciaország kezébe van letéve. Morgan ma viz-

szárkezzett Párisba és cáfolja azokat a híreket, mely szerint vissza akarna utazni Unióba.

A Gleitboot premier, Aradon.

Rohanás 65 kilométeres sebességgel a Maroson. Vincent mérnök a legsebesebb motorcsónak.

(Arad, május 7.) A vakító napfény szikrázó Maroson villámgyorsasággal siklik „Gleit-boot”. A parton sétáló emberek nyit szemekkel és nyitott szájjal bámulják ezt furcsa szerkezetű motorcsónakot, amely a fölért a levegőben uszó fecskékkel versen repül a felkavart hullámokon. Egy fiatal ember áll a sétányon, kerékpárjának támaszkodva nézi egy pillanatig a suhanó csodát, azt felkap biciklijére és kezdetét veszi a verseny. Illetve csak a kerékpáros versenyez. Vincent Marcell mérnök, aki a csónakot vezeti, ne is sejtí, hogy őt most le akarják „verni”. Kerékpáros lemarad. Meglassítja a futamozatán beienyugszik a változatlanba: a vi hámmal nem lehet versenyre kelni. Elrepül a hid alatt, elsuhanak mellettünk a Hell: épülete, a csónakház, a Neptun rozoga kabinjai és már túl vagyunk a katona-strando is. Vissza. A propeller örült forgása nagy hullámokat vert fel a vizen. Zavarosan, habosan tarajosan közelednek felénk, mintha tengere volnánk. A csónak a hullámok fölért a levegőbe röppen, méteres szökkenésekkel ugri egyikről a másikra. Az ujaradi hidon ember-tömegek gyülekeznek és nézik a csodát.

A Hellas kikötője. Vincent mérnök lassú és egy perc múlva már kint vagyunk a parton. Két ember siet a csónakba, kiemeli a motort és a repülő csoda ismét közönséges, evezős halászcsónakká változik.

A „Gleit-boot” nem új találmány. Az amerikai vizeken már majdnem olyan népszerű, mint az ottani szárazföldön az automobil. Tulajdonképpen nem is motorcsónakról van szó, hanem csak motorról. Egy gróf De Lambert nevű amerikai találta fel ezt a motort, amelyet fel lehet szerelni bármelyik csónakra. Eleinte repülőgép-motort használt, de az drága volt. Azután egy két lóerős kisebb motorkkal próbálkoztak, de azzal három négy kilométeres sebességet tudtak csak elérni. Vincent Marcel francia mérnök hozta Aradra az új tizenhatsz-husz lóerős motoru Gleitbootot, amehely a folyó árja ellen negyvenötven kilométerrel és a víz folyásával hatvanöt kilométer gyorsasággal tud haladni.

Ennek az érdekes találmánynak szenzációja az, hogy a „Gleit-boot” motorját két-három perc alatt fel lehet szerelni akármelyik csónakra és már el is indulhatnak legalább is olyan biztonsággal, mint egy beépített motoru csónakkal. Beszélgetést folytattunk Vincent Marcel mérnökkel, aki kijelentette, hogy három és fél esztendeje tartózkodik Aradon, ahol egy nagyobb amerikai cégtől kapott megbízást és tekintettel az olcsó árára és a rendkívüli célszerűségére, már Aradon is több motort adott el. Elmondotta, hogy Amerikában ezzel a motorral vesznek részt minden versenyen. Az amerikaiak, ha valahol száz kilométer távolságra is tőlük, motorcsónak-verseny van, a Gleit-boot csónakra felszerelnek két kereket hozzákötik az automobilhoz és elmennek a verseny színhelyére, ahol a kerekeket leszedik és a csónak már versenyképes.

A mérnök magyaráz. Megmutatja a motor szerkezetét és körülöttünk áhitattal hallgatják őt az összegyűlt emberek és nézik a különös masinát, mint valami soha nem látott csodát.

APOLLO

MA, SZERDÁN 5, 7 és 9 órakor

URANIA

GÖSTA ECKMANN

a leghíresebb svéd filmszínész
monumentális rendezésű filmremekben

FORRADALMI NÁSZ

MEGÉRKEZETT
HARRY PIEL

AZ
ÉJFÉLI AUTÓTAXIN

MA, SZERDÁN MUTATKOZIK BE
AZ URANIABAN

H I R E K.

Előfizetőinkhez!

Kiadóhivatalunk sulyt helyez arra hogy a vezetőink az „Aradi Közlöny“-t pontos kézhezkapják. Felkérjük azon t. előfizetőket, akiknek a lapot esetleg rendszertelenül besítik, hogy a szükséges intézkedések vétele végett ezt kiadóhivatalunkkal azontudassák.

— Teljes munkaszünet lesz csütörtökön pénteken. A csütörtöki és pénteki munkanetre vonatkozólag a mai napon különböző intézes hírek láttak napvilágot és az aradi munkaügyi felügyelőség tévesen azt a hírt a ki, hogy csütörtökön nincs általános munkaszünet, s csupán a közhivatalokban szünet a munka. A munkaügyi felügyelőség mára rájött a tévedésére és hivatalosan a költkezőket közölte: Mindkét napon, csütörtökön és pénteken, a legteljesebb munkaszünet tartandó, üzletek nem nyithatnak, gyárak, őrü üzemek nem dolgozhatnak. A fodrászok borbélyok ama kérvényére, hogy egyik nán délig nyithassanak, nem érkezett válasz, y, hogy ezideig az általános munkaszünetől ők sincsenek kivéve. Bucuresti-i hírek erint nem lehetetlen, hogy a kettős ünnep irpótlásául a kereskedők szabad munkanapul pják a vasárnapot. Hivatalos értesítés azon n még nem érkezett a munkaügyi felügyelő ghez, de ahogy ilyen rendelkezés jön, az spektorátus még idejekorán értesíti a kö nösöget.

— Titulescu Hindenburgnál. Berlinből jelen k: Hindenburg elnök ma kihallgatáson fogadta itulescu volt román külügyminisztert, aki a ro mán követ kíséretében jelent meg Hindenburgnál.

— Makkay püspök Bucurestiben. Bucu estiből jelentik: Makkay Sándor református üspök ma Bucurestibe érkezett és több mi isztériumot keresett fel egyházi adminisztrá iós ügyek elintézése végett.

— Olasz vendégek Budapesten. Budapestről jelentik: A legközelebbi jövőben 500 főből álló olasz vendégcsoport látogatja meg Budapestet. A vendégek Génuból jönnek és a budapesti Társa lalmi Egyesületek Szövetségének lesznek vendé eei.

— József főherceg Szófiában. Szófiából jelen tik: József főherceg ma ide érkezett. A főherceget a magyar követség tagjai fogadták. A követségen este banquet volt, amelyen Szófia legelőkelőbb poli tikusai vettek részt.

— A szállók a vármegyeház kertjében lévő óvodáért. Ma délelőtt az aradi szállók küldött sége kereste fel Lutai Cornelt, az interimár bizottság elnökét. A küldöttség vezetője arra kérte dr. Lutait, hogy járjon közbe, hogy a vármegyeháza kertjében lévő óvodát egyelő re hagyják meg a régi helyén és a tervbe vett elhelyezését öszre halasszák el. Dr. Lutai megígérte a küldöttségnek, hogy interveniálni fog kérésük érdekében.

— Fáskertit Tibor továbbra is fogva ma rad. Temesvárról jelentik: A temesvári tábla ma délelőtt foglalkozott Fáskertit Tibor hírlap író, a megszűnt „Virtutás“ volt felelős szer kesztője, Radix Károly és Darabonteanu Jon volt detektív bűnügyével, kiket május elsején tartóztatott le a rendőrség. Az aradi törvény szék vádtanácsa elrendelte a három letartózt atott szabadlábra helyezését, ami ellen az ügyészség felelbezzesse ult. A temesvári táb la Antonescu-tanácsa ma délelőtt döntött eb ben az ügyben és helyt adott az ügyészség felfolyamodásának és mindhármuknak további fogvatartását határozta el. A tábla döntését azzal indokolta, hogy Fáskertit ellen lázítás és izgatás miatt több eljárás van folyamatban és a várható büntetés nagyságára való tekintet tel, tartani lehet szökésétől. A mai döntés ér telmében Fáskertit és társai továbbra is fog ságban maradnak a vizsgálat befejeztéig.

— Sulyos autószerencsétlenség a bolgár lóvá rasban. Szófiából jelentik: Sulyos autószerencs étlenség történt ma délután Szófia közelében. Banet képviselő leánya egy társasággal autókirándulá sra ment. Az autó lefordult a töltésről és a ben ülők közül a képviselő leánya meghalt, két tiszt és két fiatal leány, sulyosan megsebesült.

A lengyel külügyminiszter Bucurestibe és Budapestre készül

Mironescu kívánsága.

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse bucuresti-i távirata szerint Zalesky len gyel külügyminiszter rövidesen Bucurestibe utazik látogatóba és aztán Budapestre akar utazni. A bécsi lap bucuresti-i forrásból ugy értesült, hogy a román külügyminiszter azt az óhaját fejezte ki Varsónak, hogy Zalesky előbb Budapestre utazzék és csak azután Bu-

curestibe, vagy pedig csak Bucurestit látog assa meg. elhagyva Budapestre szándékolt utazását.

A román külügyminiszter indítványát az al indokolja, hogy el akarja kerülni a látsza tát is annak, mintha Románia Zaleskyt közve titőnek kérte volna fel Bucuresti és Budapest között.

160 német letartóztatása a déltiroli háromszoros gyilkosság miatt

A fascisták botránya az áldozatok temetésén.

Innsbruckból jelentik: A déltiroli háromszo ros gyilkosság ügyében 160 németet tartóztat tak le. Mint ismeretes, két olasz karabienert és egy tanítót a hegyek közé ment kirándulni és ismeretlen tettesek agyonlőtték őket.

Az áldozatok temetése tegnap folyt le és a gyászszertartás után nagy botrányt rendeztek

az olasz fascisták. A temetési menetben hial dó olasz fascisták megtámadták az utközben talált parasztokat és kettőt véresre vertek. Az itteni sajtó egyáltalában nem foglalkozik az ügygel és a botrányok is csak a német lap tudósítók nyomán kerültek nyilvánosságra.

Inozedy-Joksmann Ödön, Reményik Sándor, Dóczyiné Berde Amál, Sulyok István, kathe likus daloskör közreműködésével május 12-én este 9 órakor a Kulturpalotában rendezett

Diáksegély-estre

mindnyájunknak el kell menni. — Jegyek Sándor Ferenc könyvkereskedésében kaphatók.

— Autóbaleset az Óvár-téren. Ma dél után 3 óra tájban az Óvár-téren szerencsére könnyebb kimenetelű autóbaleset történt. Az ujaradi híd felől sebes tempóban jött az Ar. 966-os taxiutó, melyet Varga Lajos sofőr ve zettet s annak ellenére, hogy túlkölt, egy idős uccaseprő nem tért ki és az autó kerekéi alá került. Szerencsére csak könnyebb fejsérülé seket szenvedett, úgy, hogy saját lábán tá pászzkodott fel és nem is akart kórházba menni.

— Halálozás. Kotilla Józsefné szül. Kracht Anna folyó évi május hó 6-án 66 éves korában elhunyt. Temetése e hó 8-án ú. u. 4 órakor lesz a Piata Pestelui (Hal-tér) 4. számú házból. Az elhunytban Bán Sándor rendőrka pitány édesanyját gyászolja.

— Automobilos banditák rablótámadása Newyorkban. Newyorkból jelentik: A Beil telefontársaság székháza előtt abban a percben, amikor a társaság 380 ezer dolláros pénzzál ltmánya megérkezett, automobilos banditák elkeresztették a kocsiutat, öt golyót lőttek a társaság kocsijára, majd a pénzkészletet elra bolták. Az őket üldöző rendőrökre tüzelni kezdtek, egy rendőrtisztet halálosan megse besítettek. A menekülő banditáknak nyoma veszt.

— Öngyilkos iparos. Ma délben telefonon jelentette a cipariui csendőrség az aradi ügyészségen, hogy Szász Ferenc 28 éves ipa ros lakásán tegnap este felakasztotta magát és mikorra az öngyilkosságot felfedezték, az életunt iparos már halott volt. Tettének oka ismeretlen. Az ügyészség a temetési engedélyt kiadta.

— Szabadlábra helyezték Fónagy János özvegyét. Temesvárról jelentik: Az áprilisi temesvári zavargások miatt letartóztatásban lévő munkások és munkásnők újabb szabad lábrahelyezési kérvénnyel fordultak a tör vényszékhez. A ma délelőtt megtartott tár gyaláson elrendelte a törvénytörök Fónagy János özvegyének, Ortner Irénnek, valamint Sája Finkelnek és Popescu Doriának szabad lábrahelyezését, kik ma délben teljesen le gyengülve hagyták el a temesvári ügyészség fogházát.

— Felmentett a törvénytörök egy agronó mot a hivatalos hatalommal való visszaélét vádjá alól. Atanasie Vasilie kisjenői agronóm állott ma délelőtt az aradi törvénytörök előtt. Az agronómnak összeütközése támadt Verinde Senti gazdálkodóval, akit hatóság elleni erő szak miatt feljelentett. Verinde Senti ellen azonban az amnesztiarendelet következtében megszüntették az eljárást, mire ő hivatalos hatalommal való visszaélés miatt bűnvádi fel jelentést tett az agronóm ellen. A törvény szék a mai főtárgyaláson azonban Atanasiet felmentette, miután nem nyert bizonyítást az, hogy a vád tárgyát képező bűncselek ményt elkövette volna.

— Házasság. Szikszay Margó és uzoni Kovács Ákos f. hó 8-án este 7 órakor tart ják esküvőjüket a református templomban.

— Villamos és teherautó karambolja. Buda pestről jelentik: Ma délelőtt a Lehel-uccában egy villamos összeütközött egy teherautóval. A teherautó darabokra törte a villamos perronját és motorházát benyomta. A villamosvezető szerencs ésen kiugrott és csak könnyebben sebesült meg. A kalauz és három utas sulyosan megsebesült. A villamos kisiklott, a forgalom órákig szünetelt.

— Kánikula Németországban. Berlinből jelen tik: Németország több helyén tegnap hirtelen 30 fokra emelkedett a hőmérséklet. Magyarországon 25 fok volt a legmagasabb hőmérséklet.

— Összbüntetést kap a rablógyilkos Wimmer. Wimmer Ferenc az utóbbi időben sokat szere pelt a nyilvánosság előtt. A Magyarországról megszökött rablógyilkosnak az elmúlt év őszén az aradi ügyészség fogházából is sikerült meg szöknie, de később raitavesztett, mert Szatmáron elfogták. A közelmúltban öngyilkosságot kísérelt meg a fogházban és egy kiélesített kanállal fel vágta az ereit, majd amikor ez sem sikerült neki, éhségstrájkba kezdett. Azonban ez is csak két napig tartott. Ma megbilincselve vezette fel a börtönőr a II. szekció tárgyalótermébe a Horto pán-Mager-tanács elé. Wimmert, aki már tizen hét hónapja az aradi ügyészségi fogház lakója. betörésért egy évi, lopásért pedig hat havi fog házra ítélték. A törvénytörök most azért ült ösz sze, hogy ügyében összbüntetést szabjon ki. A tárgyalást azonban ma elhalasztották és az ité letet csak holnap reggel 9 órakor hirdeti ki a bi róság.

— Anyák napja előestéjén, május 11-ikén fél 9 órakor ünnepélyt rendez a Minorita Kul turházban a Nővédelmi Hivatal. Belépődij nincs. Műsor kötelező.

— Temetés. Öszinte részvét megnyilvá nulása közepette temették el a tragikus halált halt Frigyer Lászlónét. A holttestet Lippáról Radnára vitték és a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. Az elhunytat férje, Frigyer László dr. pécsi egyetemi tanár, Katóka nevű leánya, szülei, Schultz Ferenc és neje lippal fatermelők, anyósa, özv. Frigyer Imré né, sógora, Frigyer István Temesvár-belvárosi káplán, sógornője, dr. Balázs Lajosné született Frigyer Lenke, továbbá Popovics Péter rad nai táblabíró és családja, Halász Béla világo si járásbíró, Pop Sándor dr. kolozsvári köz jegyző, a Finzer-család Neudorfiból gyászol ják. A pécsi Erzsébet-egyetem orvosi fakul tása és a belgyógyászati klinika tanári kara koszorút küldött a ravatalra.

Poiskairtást, partetta su- Lovas Str. Dltuz 111. (1145-ucca).

Tabakovits Dusán Aradon.

A Magyar Nemzeti Bank igazgatója meglátogatta Aradon élő testvérét. — Három testvér érdekes találkozása.

(Arad, május 7.) A szerb husvéti ünnepekre két érdekes vendég érkezett Aradra. Tabakovits Dusán a budapesti Jegybank igazgatója és Tabakovits György dr. az újvidéki Tábla elnöke jött meglátogatni Tabakovits Emil aradi építész-mérnököt. A három előkelő

pozícióban lévő fivér együtt töltötte a husvéti ünnepeket. Megjegyzésre méltó érdekes körülmény az, hogy a három fivér három szomszédos országban él és mindhárom előkelő társadalmi pozíciót töltenek be.

— Felrobbant repülőgép. Párisból jelentik: A 9. hourgeti repülőtéren egy bombavető repülőgép gyakorlatozás közben felrobbant és lezuhant. A rajta ülő öt ember szörnyethalt. A gép mélyen a földbe furódott. Minthogy még fel nem robbant bombák vannak rajta, szakértőket rendeltek ki, hogy a bombákat ártalmatlanná tegyék.

— Robbanás egy kórházban. Bruck an der Muhrból jelentik: Az itteni tartományi kórházban egy benzinhordó felrobbant, melynek következtében tűz ütött ki, amely felterjedt a második emeletig. A kivonult tűzoltóság lokalizálta a tüzet, de az anyagi kár így is igen nagy. A tűz következtében két súlyos sebesülés történt.

— Aradi autótaxisok panasza. Az aradi autótaxitulajdonosok ma délek körül küldöttségileg keresték fel dr. Lutai Cornel interimár bizottsági elnököt és bejelentették, hogy a vidéki autótaxisok részéről súlyos sérelem éri őket. Vidékről ugyanis autók jönnek be Aradra és a sofőrjeik, minden engedély nélkül fuvart vállalnak a város területén. Kérte a küldöttség dr. Lutait, hogy a rendőrséget átiratban szólítsa fel, hogy az engedély nélküli aradi autófuvarozók ellen indítsa meg az eljárását.

— Pénzt felejtett a bérkocsiban. Ma délelőtt megjelent a rendőrségen Legaci Ilona, az aradi leánytanítóképezde felügyelője és egy lopás ügyében tett feljelentést. Előadta, hogy tegnap egy beteg növendéket vitt be a gyermekkórházba és a 132-es bérkocsiba szállított. Amikor a növendéket bevitte a kórházba, megdöbbenve tapasztalta, hogy táskája, amelyben nagyobb pénzösszeg és ezenkívül különböző ruhaanyag volt, eltűnt és minden bizonnyal a bérkocsiban felejtette. Nyomban visszasietett a bérkocsis standjára, ahol sikerült is megtalálnia a kocsist és visszakövetelte tőle a kocsiban felejtett táskát. A kocsis azonban semmiről sem akart tudni és ezért ma Legaci Ilona megtette ellene a feljelentést a rendőrségen. A nyomozás megindult a helyzet földerítésére.

— A fejlődő Budapest. Budapestről jelentik: A magyar főváros beruházási programjában több iskolán kívül 31 új vámházat és egy 4 millió pengős autobuszgarázst fog felállítani. Ezenkívül kibővíti a Margit-kórházat és kilenc millió pengő befektetéssel Szeretothont építenek.

— Rendőrségi hírek. Két nappal ezelőtt megírtuk, hogy Jakobovics Lajos Bul. Reg. Maria 70. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy 1722. rendszámu biciklijét, mialatt ő a 2. számú postahivatalban volt, ellopták. A rendőri nyomozás eredményeképpen a radnai csendőrség a mai napon táviratilag értesítette az aradi rendőrséget, hogy ott tartóztattak egy gyanús egyént, akinél valóban meg is találták az 1722. számú kerékpárt. A tartóztatott embert Kiss Andrásnak hívják és a mai napon be is hozták Aradra, ahol az irányban is megindul kihallgatása, hogy nem követett el más kisebb-nagyobb tolvajlást. — A rendőrség hivatalosan kéri fel azt az egyént, akinek Windsor márkájú, 554.958 sorszámú kerékpárját ellopták, vagy az elveszett, jelentkezzen a rendőrségen.

— Művészi festmények Kerpelnél.

— Akiknek a szívműködése rendetlen, működés nélkül úgy érhetnek el könnyű széket, ha naponta reggel, éhgyomorral megisznak egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF”-keserűvizet.

— Ma este tánc az Újságíróklubban.

— Jégelőfizetőket állandóan felvesz Reusz Sándor-cég jéggyára. Bvdul Reg. Ferd. 33. Telefon 141.

Folytatták a bietzingi dráma főtárgyalását.

Izgalmas jelenet a mai főtárgyaláson. — Artmann tegad.

Bécsből jelentik: Artmann Ferdinánd tizenhét éves fiatalember szülőgyilkossági ügyében a főtárgyalást ma folytatták. A főtárgyaláson egy igen érdekes esemény játszódott le. Wergantner törvényszéki orvosszakértő kezében tartotta azt a tokos zsebkést, amellyel Artmann szüleit meggyilkolta. Az orvosszakértő, hogy bizonyítsa a penge szilárdságát, erősebb lendülettel a terem közepén lévő asztalra vágta bele. A penge behajlott és az orvos kisujját megsértette. Különösképpen Wergantner ugyanazon a helyen, ugyanazon sérülést szenvedett, mint amilyen annak idején Artmann Ferdinándon volt, amikor a gyilkosság elkövetése után letartóztatták. A törvényszéki or-

vos ezt az érdekes körülményt azonnal megállapította, mire az ügyész felállt és a következőket mondotta:

— Mit szól ahhoz Artmann Ferdinánd, hogy a törvényszéki orvos ur, ugyanazon a helyen sérült és ugyanazon kései. Kérem a vádlottat, hogy nem talál-e ebben a különös véletlenben valamit, ami reá bizonyít.

A fiatalember elsápadt, remegni kezdett és már-már rosszul lett, amikor hirtelen erőt vett magán és kijelentette, hogy ez a véletlen semmit sem bizonyít, mert ő a gyilkosság napján nem is tartózkodott szüleinek lakásán.

Az amnesztiajavaslat a minisztertanács előtt

A katonai amnesztia. — A politikai amnesztia személyi megkegyelmezésekben fog megnyilvánulni.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A tegnapi minisztertanács — mint ismeretes — véglegesen megállapította az amnesztiajavaslatot, amelyhez a régenstanács is hozzájárult. A javaslatról egyelőre csak a katonai természetű amnesztiára vonatkozólag szivárogtak ki hírek.

Ezek szerint amnesztiát kapnak: 1. A sorozásról távolmaradtak. 2. Az előirt időben be nem vonulók. 3. A békeidőben külföldre dezertálók. 4. A behívó parancsnak és a szemlén való felhívás-

nak nem engedelmességek. 5. A dezertálók rejtőgetői. 6. Azok, akik nem jelentették be elköltözésüket egyik községből a másikba. Ezzel szemben nem kapnak amnesztiát az ellenséghez háboru idején dezertálók.

A katonai amnesztián kívül bizonyos mérvű politikai amnesztia is lesz. Ezek azonban nem annyira deliktumokra fognak vonatkozni, mint inkább megkegyelmezések lesznek, bizonyos elitelttek számára, akiknek listáját most állítják össze.

Szebb, mint Oroszország, Jobb, mint a Feltámadás, **Nagyobb, mint Strogoff Mihály**

Amerika legnagyobb felülmúlhatatlan filmremeke

JOHN BARRYMORE

ezidei egyetlen szereplése
3 rendező (orosz, német, amerikai) rendezésében

Péntektől az **APOLLOBAN**

A FERGETEG

Egy árverés története.

A vétiv, amely mindig eltűnik.

(Arad, május 7.) Érdekes ügy kerül a napokban az aradi törvényszék elé. A Victoria, Bánáti Bankkegyesület és az Iparosok Hitelszövetkezete, valamint még több hitelező árverést kért egy aradi iskolaigazgató feleségének tulajdonát képező Cionta-uccai házra. Az első árverést múlt év június 1-én megtartották és a házat J a k a b f f y István férfinévű megvásárolta 455.000 lejtért. Az elárverezett ház tulajdonosnője azonban az árverés ellen felterjesztéssel élt, mert az értesítést állítása szerint nem ő, hanem leánya írta alá és ő azt nem kapta meg. A törvényszék ennek alapján az árverést megsemmisítette és január 26-ára új árverést irt ki.

Gabos Jenő dr., a hitelezők ügyvédje ekkor külön küldönccel kézbesítette ki az értesítést, aki az asszonynak adta át és a vétivet is vele íratta alá. A vétivet azután felvitte a telekkönyvi hivatalba, ott átadta az irattárosnak és figyelmeztette, hogy jól vigyázzanak a vétivire, nehogy eltűnjön. A vétivet ekkor ráragasztották az árverési hirdetés előadmányára. Az árverés előtt egy-két nappal megjelent a telekkönyvi hivatalban az asszony férje

és az iratok között kutatva, egyszer csak kijelentette, hogy a vétiv hiányzik. Erről jegyzőkönyvet vettek fel a telekkönyvi hivatalban, amelyben leszögezték, hogy a személyzet látta, amikor a vétivet dr. Gabos Jenő ügyvéd behozta és az iratokhoz ragasztották, s a kézbesítő is kijelentette, hogy szabályszerűen kézbesítette az iratokat, s a vétivet az asszony személyesen írta alá. Ennek alapján az árverést ismét megtartották és a házat az árverésen 465.000 lejtért vették meg.

A háztulajdonosnő az árverés ellen ismét felfolyamodással élt, ami most Hortopán bíró előtt van és a napokban kerül tárgyalásra. A telekkönyvi hivatalban pedig szigorú vizsgálatot indítottak, hogyan tűnhetett el a vétiv és miután több hasonló akta tűnt el az utóbbi időben, széleskörű intézkedést tettek, hogy a jövőben megakadályozzák az aklalonásokat.

— Fergeteg Aradon, pénteken ünnep, előadás keretében kerül bemutatásra az Apolló mozgószínházban. Ez a hatalmas filmremek Jon Barrymore egyetlen idejű filmje és méreteiben olyan nagy, hogy csak a Feltámadás, Strogoff Mihály, Magyar rapszódia nagyságával lehet összehasonlítani. Ragyogó és izgalmas regény, melynél szebbet, pazarabbat az amerikai United Artist még nem készített. A pénteki premierelőadásokra jegyelőjegyzésüket már ma elfogad az Apolló mozgószínház pénztára

Banklesz a pesti „Angol Királynő” helyén

A magyar főváros legelőkelőbb, régi szállodája megszűnik. Történelmi nevezetességű szobák, fejedelmi vendégek. Eltűnik a régi világ egy jellegzetes része.

Budapestről jelentik: A magyar főváros egyik legexkluzívabb szállója, az „Angol Királynő” rövidesen megszűnik és helyiségeiben a Pénzügyi Központ rendezkedik be. Ez volt a legelőkelőbb szálloda Magyarországon és jó családból valóknak kellett annak lennie, aki a háború előtti időkben abban szobát kapott. A háromemeletes ház a Deák Ferenc-ucca sarkán egy arisztokrata-palotához hasonlított és belső berendezése sem volt szálló-szerű.

A Marschall-család alapította ezt a szállót, mintegy 80 évvel ezelőtt. Marschall arra törekedett, hogy a szállót az arisztokrácia otthonává tegye és ez sikerült is neki, mert azok az előkelőségek, akik megszálltak az „Angol Királynőben”, úgy érezték ott magukat, mintha saját palotájukban laktának. Annak idején a legnagyobb fényűzésnek számított az Angol Királynő-ben lakni és étkezni. Konyhája hetedhétországon híres volt és a Párisból hozott szakácsnak csak be kellett mondani, hogy melyik fejedelem, vagy nagyherceg jön, az már tudta a vendég kedvenc ételeit és így az „Angol Királynő” hírneve egyre emelkedett.

Udvari szoba nem is igen volt ebben a szállóban. Azokban legfeljebb az uraságok szolgálatára lakott. A szobák perzsaszőnye-

gekkel borítva, a falakon eredeti festmények, olyan volt minden apartman, mint egy főúri lakosztály.

1888 májusában itt lakott Rudolf trónörökös, aki akkor inkognitóban járt Pesten, a leggyakoribb vendég azonban Milán szerb király volt, aki az akkori walesi herceggel, a későbbi VII. Edward királlyal együtt törzsvendége volt a „Kék Macskához” címzett mulatónak, amelyben akkortájt Jeanette Waldau szonett volt a sztár. Ennek udvarolt ugy Milán király, mint az angol trónörökös. De itt szállt meg gyakorta a bolgár cár is, sőt Natália szerb királyné is, ha férje tulsok ideig maradt az általa nagyon kedvelt Budapesten. Itt lakott egy hétig 1885-ben Nazr Edin, a perzsa sah. A bolgárságról híres uralkodó kísérete szép emléket hagyott maga után. Tönkretették annak az apartmannak berendezését, amelyben laktak. Ebben a szállóban lakott Deák Ferenc 1874-től haláláig és itt kereste fel a kiváló államférfiút I. Ferenc József. Erzsébet román királyné is lakója volt a híres szállónak, nemkülönben a szerencsétlen véget ért Dom Pedro brazilai császár és VIII. Frigyes dán király.

A történelmi termek most elvesztik romanitjukat, mert azokba bevonul a józan üzlet és a pénz.

KÖZGAZDASÁG.

Könnyítések a devizaforgalom ellenőrzésében.

Megtörtént az első lépés az ellenőrzés teljes megszüntetése felé.

(Arad, május 7.) Nagyjelentőségű körlevél érkezett a deviza-ellenőrző központtól a deviza-autorizációval rendelkező aradi bankokhoz. A rendelkezésben lényeges könnyítéseket tesznek az eddigi meglehetősen nehézkes rendszerrel szemben. Egész Európában már régen felszabadították a devizaforgalmat az ellenőrzés alól és csak nálunk nem akartak a helyzeten változtatni, amit azzal magyarázták, hogy a lej árfolyamát akariák megvédeni spekulációval szemben.

A stabilizáció után azonban ezek a megszorítások elvesztették jelentőségüket és már régen várja az egész ország közgazdasága, hogy végre felszabaduljon a devizaforgalom a kellemetlen korlátozást jelentő ellenőrzés alól. A devizaközpont

körlevele arra enged következtetni, hogy ez az első lépés az ellenőrzés megszüntetése felé és mint jelentőségeltjes könnyítést örömmel fogadták közgazdasági körökben.

A körlevélben a devizaközpont arról értesítette a bankokat, hogy ezentúl nem szükséges a központ engedélyve olyan külföldi devizákban felvett kölcsönökhöz, amelyeknek összege nem haladja meg a 100.000 lejt és a tartama nem nagyobb három évnél. Hasonlóképpen mentesítették a központ engedélyétől a nem kereskedelmi célokra történő, 70.000 lejjel terjedő devizavásárlásokat is. A bankokat azonban a központ utasította, hogy napi kimutatásukba vegyék fel az engedélyhez nem kötött ügyleteket is.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR ÉS ZÁRLATKOR IS 3.08 A LEJ.

= Bucuresti-i tőzsdezárlat. Devizák: Páris 6.58.25, Berlin 39.93, London 817.50, Newyork 168.10, Milánó 8.83, Zürich 32.45, Prága 4.98.50, Bécs 23.66, Budapest 29.40, Varsó 19.05. Valuták: Márka 39.80, sterling 814, francia frank 6.64, svájci frank 32.50, olasz lira 8.80, dollár 167.25, osztrák schilling 23.75, magyar pengő 29.40, csehszlovák korona 5.02.

= Fuzionált az aradi Pátria Fatermelő Rt. és a Fűrésztelepgyár Rt. Az aradi Pátria Fatermelő Rt. és az aradi Fűrésztelepgyár Rt. részvényesei az április 30-án tartott közgyűlésen kimondták a két vállalat között a fuziót. Ez a fuzió szakkörökben nem keltett különösebb visszhangot és feltűnést, mert közismert dolog, hogy a két vállalatnak részvényei egy és ugyanazon érdekelttség kezében van és így a fuzió csupán a belső adminisztráció egyszerűsítése céljából lett végrehajtva. Az egyesített vállalat „Patria si Ferestraul Aradan S. A. R. Exploatarea Lemnelor” névvel fog működni és ezen a címen jegyezték be az aradi törvényeseken.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —
SZERDA, május 8.

Berlin: 18. A szajonkvartett hangversenye. 21.30. Vidám dalok. Utána: Komor Géza zenekarának hangversenye. 22.30. Kamarazene. Utána: Dajos Béla tánczenekarának hangversenye. Bucuresti: 18. Zenekari hangverseny. 19.15. Szórakoztató zene. 22. Hegedűhangverseny. 22.30. Lizette Georgescu hangversenye. 24. Zenekari hangverseny. Frank-

furt: 21.15. Otto Alfred Palitzsch „Etagenhaus” c. hangjátékának előadása. Utána: Gramofonzene. Leipzig: 20.30. Vidám komzetika. 22.15. Novellák. L. O. London: 19.40. Közzene. — Early Italian hegedűhangversenye. 20.45. Könnvü angol zene. Hubert Eisdell (tenor) hangversenye. 22.45. R. Wagner „A mesterdalnokok” című operái III. felvonásának közvetítése a kir. Operaházból. Milano: 18. Jazz-band. 21.30. Könnvü zene. 23. Rádiókvintett. 23.30. Szórakoztató zene. München: 20.30. Robert Stolcz-hangverseny. 21.45. Willy Buschoff csevegési. 22.30. Kamarazene. 23.45. Hangverseny és tánczene. Nápoly: 18. M. Enea (szoprán) hangversenye. 22.02. Vidám zene és G. Giacose „La Zampa Del Galto” c. vígjátékának közvetítése. 23.15. Jazz-band. Prága: 21. Dvorák-émlékhangverseny. Róma: 18. Orosz zenekari hangverseny. 21.45. P. Mascagni: „Le Maschere” c. operájának közvetítése. Wien: 18.20. Mesék kicsinyeknek és nagyoknak. 20.30. Olasz nyelvlecké haladók részére. 21. A „Wiener Lehrer A. capella Chores” hangversenye. Zágráb: 18.30. Népszerű délutáni hangverseny. 23.10. Könnvü esti zene. Zürich: 17. Szórakoztató hangverseny. Budapest: 10.15. Hangverseny. Közreműködik: Darvas Ibolya (ének) Radó Magda (csel-
16). Faragó György (zongora.) Zongorán kísér: Pongrácz László. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13. Déli harangszó az Egvetemi templomból, időjárásjelentés. 13.05. Pertis Jenő és cigánzenekarának hangversenye. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 14. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 15.30. Hírek, élelmiszerárak. 16.30. A Magyar Rádió Uiság Morse-tanfolyama. 17. Krasznay István előadása: „Az ösvyomatványok és az első hazai nyomdák”. 17.45. Pontos időjelzés, időjárás-, vízállásjelentés és hírek. 18.10. Báró Madarassy-Beck Gyula előadása: „A magyar nagykereskedelem és a magyar szvária találkozása a nemzetközi vásárán”. 18.40. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel: Berg Ottó karnagy. 19.50. Rádióamatőrpostá. 20.30. Olasz nyelvoktatás (G. Bonaventura) 21.15. Előadás a Studióból. Utána kb. 23.10. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és ügétőverseny eredmények. Bachmann jazz-band a Dunapalota nagyszállóból.

CSÜTÖRTÖK, május 9.

Berlin: 21. Tarka karénekest, utána tánczenekörvetítés. Brunn: 20.15. Dvorák: „Der Bauer ein Schelm c. vígoperájának közvetítése. Bucuresti: 18. Délutáni hangverseny. 19.15. Zongorahangverseny. 19.40. Zenekari hangverseny. 22. Zenekari hangverseny. 23.13. Operaáriák. 23.45. Hegedűhangverseny. 24.15. Gramofon-tánczene. Frankfurt: 21.10. Zenekari hangverseny. Operarészletek. 23. A házizenekar hangversenye. — Leipzig: 20.30. Német szerelmi dalok. L. O. London: 19.45. Early Italian hegedűhangverseny. 20.45. Wini-fred Davis (szoprán) és Owen Bryngroyn (bariton) hangversenye. 23.35. Tánczene. Milano: 18. Szórakoztató zene. 20. Jazz-band. 21.30. G. Donizetti „Sinde Di Chamonix” c. operájának közvetítése. München: 19. Richard Staab zongorahangversenye. 20.30. Katorazene. 22. Szimfonikus hangverseny. Nápoly: 20.05. L. Gars: „Artois” című hangjátékának közvetítése. 21.05. Szórakoztató hangverseny. 22. Tánczene. 22.30. Angol zongorazene. Róma: 18.30. Délutáni hangverseny. 21.45. Szimfonikus hangverseny. M. Labia (szoprán) közreműködésével. Wien: 19.45. Kamarazene. 21.05. Balett-és tánczene. Zágráb: 18. Tánczene. 20.30. Szimfonikus hangverseny közv. Prágából. 22.40. Könnvü esti zene. Zürich: 21. F. Haendel-hangverseny. 21.55. A házizenekar hangversenye. Budapest: 10. Uisághírek. 11. Reclomátus istentisztelet a Kálvin-téri templomból. — 12. Görögkatolikus istentisztelet a Szegényház-téri templomból. Szentbeszédet mond: Bányay Jenő pápai prelátus, székeskáptalani nagyprépost. 13.15. Pontos időjelzés és időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Goda Gizella, a m. kir. Operaház művésznőjének közreműködésével. Vezényel: Berg O. karnagy. 16. Manchen Mariska gyermekdélutánja. Zongorán kísér: Polgár Tibor. 17. Rádió Szabad Egvetem. 17.45. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 18.10. A m. kir. földművelési minisztérium rádióelőadásorozata. Grabner E., m. kir. kísérletügyi igazgató: „A gyomok kártétele és irtása”. 18.40. Elhalt magyar nótaszerzők népszerű dalainak felújítása. 20.25. A m. kir. Operaház előadásának ismeretése és a szereplőknek közlése. 20.30. A m. kir. Operaház „Parasztbecsület” és „Bajazzók” előadása. 23.15. Pontos időjelzés, sport és lövészversenyeredmények. 23.30. A m. kir. 1. hánvédgyalozezred zenekarának hangversenye az Angolparkból. Vezényel: Fricsay Richard zenéigyi igazgató. 24. 30. Gramofonhangverseny.

Merénylet a litván miniszterelnök ellen

Kownából jelentik: Tegnap este fél kilenc órakor Waldemaras miniszterelnökre, amikor az operába ment feleségével és fiával, valamint Gudinas nevű szárnysegédével, az operaoszlopai mögött több revolverlövést adtak le. Gudinas kapitány nyomban holtan rogyott össze, az elnök felesége és fia pedig haslövést kaptak. Waldemarasnak azonban nem történt baja. A tetteseknek sikerült elmenekülniök.

Később, amidőn átvizsgálták az operát, az előcsarnokban két bombát találtak, amelyeket sikerült ártalmatlanná tenni. A bombák alkalmasak lettek volna az egész opera felrobbantására. A rendőri nyomozás szerint a merényletet emigránsok követték el lengyel felbujtásra.

Két repülőszerecséllenség egy nap alatt lasiban.

Egy kapitány lezuhant, két repülőgép összeütközött. — A repülőknél komolyabb bajuk nem történt.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Lasiben jelentés szerint Sanculescu kapitány a lasi-i pilótaiskola parancsnoka ma délelőtt egy vadászrepülőgéppel gyakorlatozás közben motorhiba következtében lezuhant. Dacára annak, hogy a repülőgép teljesen összeroncsoledott, a kapitánynak csodálatosképen semmi baja nem történt.

Ugyancsak ma délelőtt egy másik repülőszerecséllenséget is jelentenek lasiból. Két repülőgép a levegőben összeütközött és az egyik lezuhant, míg a másiknak sikerült siklórepüléssel leszállani. Mindkét gép tönkrement, azonban a repülőknél kisebb sérüléseken kívül itt sem történt semmi bajuk.

— Bankba akarták tenni a mexikói felkelők felfegyverzésére szánt pénzt. Newyorkból jelentik: Az egyik szállóban a titkos rendőség ma letartóztatott két mexikói menekültet, akik ötszáz ezer dollárt akartak elhelyezni egy bankban. Kiderült, hogy a pénz a mexikói felkelők felfegyverzését szolgálta, miután azonban a felkelést leverték, a pénzt bankba akarták elhelyezni. A mexikói követség tárgyalásokat folytat a letartóztatottak kiadatása ügyében.

Lepramegbetegedés a fővárosban.

Egy szanatóriumban helyezték el a beteget.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának telefonjelentése.) Ma délelőtt 10 órakor általános megdöbbenést keltett az egészségügyi minisztériumba érkezett jelentés, amely szerint dr. Demetried, a munkáspénztár főorvosa egy leprás beteget fedezett fel. Az orvosnál jelentkezett egy Vulcu Demeter nevű Moreniből érkezett ember, akinek megvizsgálása után megállapította, hogy előrehaladott leprában szenved.

A minisztérium azonnal intézkedett, hogy a leprás beteget izolálják, azonban kiderült, hogy az egész Bucurestiben nincs hely, ahol teljesen elkülöníthető a beteg. Végeredményben kénytelenek voltak a szerencsétlent egy szanatóriumba szállítani. A minisztérium egyben elrendelte, hogy vezessék be a legkörülményesebb vizsgálatot, hogy honnan ered a betegség és megtörtént az intézkedés a lepra terjedésének megakadályozására.

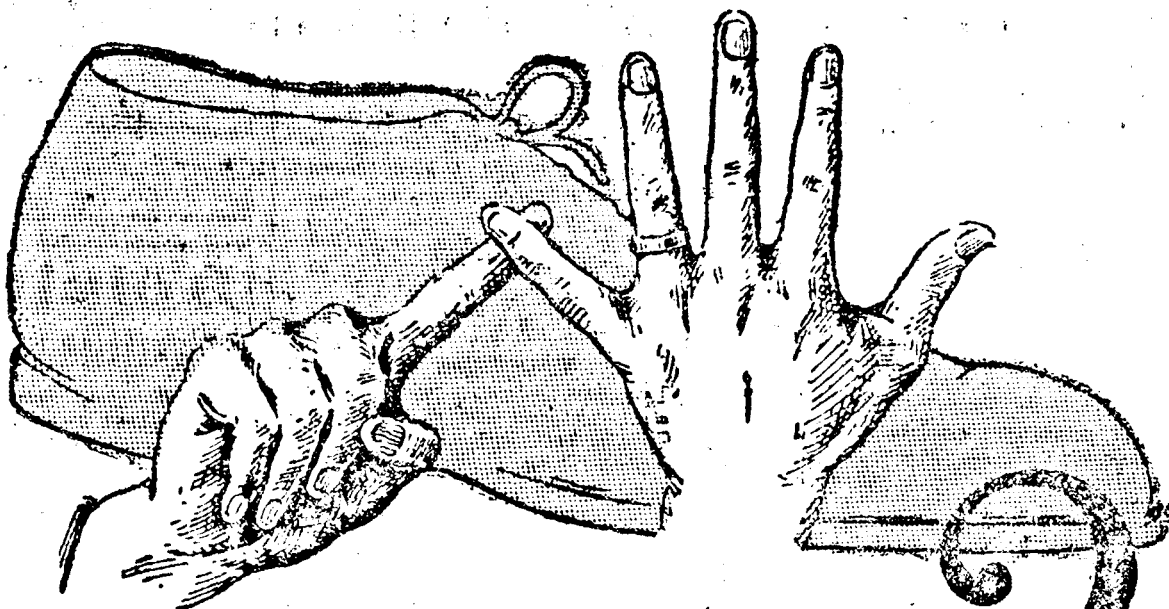
Elfogták a Dzubek-féle betörés értelmi szerzőit.

Hajas József és felesége az aradi rendőrség kezébe került.

(Arad, május 7.) Egy 1928-ban történt betörés utolsó akkordjai létszódtak le ma délelőtt az aradi rendőrségen: a múlt év októberében elkövetett Dzubek Vladimir-féle 300 ezer lejes betörésnek az utolsó szabadon levő tettesét is elfogták és ezzel a hatodik cinkos is hurokra került.

Az ügy előzményei ismeretesek. Dzubek Vladimírnek Arad határában levő házában az elmúlt év októberében nagyszabású betörést hajtottak végre s 300.000 lej értékben különféle holmikot pakkoltak össze. A megindult nyomozás során a múlt hónapban kiderült, hogy a betörést Hajas József és felesége, valamint Visztulov János és felesége követték el, de tudott az ügyről Hajas Pécskán lakó édesanyja, valamint Nagy Péterné, Dzubekék házmesternéje. Hajas Józsefen és feleségén kívül mindenkit sikerült letartóztatni és Visztulov lakásán meg is találták a lopott holmik nagy részét.

Hajas kézrekerítésére ekkor erélyesebb nyomozás indult meg és tegnap Jancu Traian bizalmas értesítést kapott, hogy Hajas József feleségével hazajött Aradra és itt bujkál. Az értesítés meg is nevezte a helyet, ahol el lehet fogni Hajast és Jancu Traian Valeanu komis-

Miért kell megvenni a
»Dorco«
gummitalpú vászoncipőt

- 1. mert tartós,
- 2. mert kényelmes,
- 3. mert könnyű,
- 4. mert felszelős,

5. mert
olcsó.

Ügyeljen a Dorco védjegyre!

szárral együtt ki is szállott a helyszínre, ahol valóban sikerült letartóztatni Hajast és feleségét. Kihallgatása során nem tagadta a terhére rótt bűncselekményt és most az irányban folytatják a nyomozást, hogy vajjon milyen más bűneset súlyosodik a veszedelmes gonosztevő lelkiismeretére. Hajast fokozott figyelemmel őrzik, mert egy régebbi ügyből kiolyólag már sikerült a rendőrség fogházából kerekelt olandia.

NYILTÉR.

E rovat alatt közléteikért nem vállalunk felelősséget.

Dr. Köves László

ügyvéd 2566

áthelyezte irodáját Str. Cloșca (Szt. László-uccs) 12. szám alá.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALÓ HENRIK
felel.

Fénykép felvételeket

gyárakról, berendezésekről, valamint fényképnagyításokat megrendelésre készít

NAGY GEZA
fényképész Arad.

Tanuló,

tisztelegés, jó házból való fiú felvétetik, cím az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 2553

Arveresi hirdetés.

Közhírré tételik, hogy 1929. május hó 11-én, d. u. 4 órakor Aradon, Str. Alexandri (Salacz-u.) az Aradi Hitelbank és Takarékpénztár Rt. helyiségében késedelmes adós terhére 1524 t. sz. a kereskedelmi kézirálogként beraktározott 1 drb. 877 sz. Csiri-biri automobil és 1 drb. 178 „Sumbean a legtöbbet ígérnek közjegyző” közben-jöttével nyilvános árverésen eladottnak.

NAGYBAN LINOLEUM KICSINYBEN
VIASZKOSVÁSZON, GUMMIÁRUK, VIZMENTES PONYVAK,
bőrutánzatok, kókusz lábtörlok, gummikabátok, fürdősapkák, fürdőcipők, kalocsnik, gummijátékok stb. dus választékban, szolid árak mellett:
STECKL ADOLF LINOLEUM ÁRUHÁZA-ban ARAD, Bul. Reg. MARIA 8. BRAȘOV, BUCUREȘTI.

HUNGARIA
Nagyszálloda
BUDAPEST,
a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.

Felesleges lakásberendezési tárgyait, háztartási és ruházati eikkeit stb. előnyösen és gyorsan értékesíti bizományi üzlete Arad, Str. Horia (Széchenyi-u) Neuman-palota

INGYEN SZERELEM
a nálam vásárolt kályhákat, régi kályhák és lakóhelyek átrakása, javítása olcsó árak mellett
Lőrincz Imre
eszerékalyha raktára 1878 volt Józseftőherceg-ut 11.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdezősködéésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

LEVELEZÉS.

ÖZVEGY uriaszony középkorú, jómódú uriember ismeretségét keresi. Leveletet „Uriasszony” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 2555

Villany vasaló, főző, reszód, vermosó legolcsóbban **Varga és Rosenfeldné** Arad, Central szálló mellett.

ALKALMAZÁS.

EGY ÜGYES SZOBALÉNY jó bizonyítvánnyal uriházhoz felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 500

URIASZONY, ki magyarul, németül, kissé románul beszél, bármily állást vállalna esetleg fűrdőre is elmenne. Megkeresések „Intelligens” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 2556

HÁZVEZETŐNŐ főzésben perfect, állást keres, vidékre is megy. Cim „J.” jelige Lipova postrestant. 2564

BEJÁRÓNÉT, fiatal, főzni tudót, azonnalra vagy 15-ére keresek. Cim Str. V. Babes 5. (Kiss Ernő-ucca.) 2562

LAKÁS.

KÉT SZOBÁS, szükséges mellékhelyiségekkel álló udvari lakás a volt Szabadság-tér közelében kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 500

PURGLY-ucca 165. sz. alatt 2 szobás lakás mellékhelyiséggel kiadó. 2557

KERESEK kétszobás lakást butorral vagy anélkül, konyhasználattal. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 2567

LUTHER-TÉR 1. sz. alatt Kétszobás lakás és egy nagy világos szoba irodának vagy műhelynek alkalmas. Érdeklődni Stecki Linoleum-üzletben. 2565

KÉTSZOBÁS uccal és udvari, egyszobás udvari lakások kaphatók Str. Consistoriului 29. 2572

KÖZPONTI szép butorozott uccal szoba Bulev. Carol 71. sz. alatt kiadó. 2281

TEPLOM-ucca 12. számú házban 3 szoba és fürdőszoba május 15 vagy június 1-re kiadó. 2570

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiségazonnalra

KIADÓ.

Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

TÖLGYFAHALÓ, konyhaberendezés sürgősen eladó, volt Trombita-u. 39. 2554

KERESEK Biedermayer álló tükröt, antik porcellánokat, poharakat, különböző butorokat, antik szalonokat, órákat, órástárgyakat, vitrineket, stb. Kívánatra házhoz is megyek Salgóné bizományi üzlet, Str. Floria 1. (Széchenyi-u) Neuman-palota. 1000

VIZUMOK követségeknél Utleveihosszabítások, C.F.A. bérletek

TÜKRÖS GARDEROB SZEKRENY, könyvszekrény, íróasztal, nyest boák, kredencek, komplett ebédlő, háló, szalon berendezések, vitrinek, antik butorok, storok, dupla ágyterítő, velencei aranvozt konsol tükrök, intarziás garnitúra, Biedermayer garnitúra, rézóra és girandó antik óra, fali óra, szekrények, asztalok, székek, kávék servise, képek, vázák, kristályüvegek, vitrintárgyak, antik asztali lámpák, márkás porcellánok, tenisz rakettek, fonott nádfolelok, összecukható kerti székek, pingpong asztal stb. eladók. SALGÓNÉ bizományi üzlete, Str. Floria 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

NYERSBORKÓVIT veszek legmagasabb árrban. Irom. Arad, Str. N. Bogdan 2-4. 2578

NAGYMENNYISÉGŰ PLÉHPÁNT eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1151

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1454

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 100

Vashordók,

fahordók, olajos hordók, olcsón eladotnak Pollak Józsefnél Arad, Bul. Regele Ferdinand 11. 2584

Fényes ebédlő

8x4½ és 2½x3½ argaman szőnyeg, kisebb-nagyobb festmények eladók. 2569

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

Üzletberendezés

fűszerüzletnek, stéllászik, pultok, vaskassza, íróasztalok, copirprés, s minden egyéb felszerelés eladók. 2584

Pollak József Bulev. Regele Ferdinand 11.

ARADI VASIPAR R.-T. Arad

vasöntöde és gépgyár

Gyárt és raktáron tart: Rapid kézi téglaprést, vas- és rézöntvényeket, famodeleket, közlőmű, malomberendezési alkatrészeket, acélöntésti kisvasuti kerekeket, tengelypárokat, szalma és törekrázó tengelyeket, tengeri morzsoló, tengeri daráló, répvágó, szecskavágó és vízemelőgépeket, új és használt benzín-, nyersolaj- és szivógázmotorokat.

Elvállalja: malomhengerek rovátkolását és csiszolását, bármily gyártmányú Dieselmotor és traktor, továbbá a gépszakmába vágó egyéb tárgyak szakszerű javítását, motor- és gőzgéphengerek helyszínen való furását és autogén forrasztásokat.

Felvesz gépiakatos, vasesztergályos, vasöntő és modellasztalos tanulókat.

Női harisnya 1, cerna és selyem 65 lejtől. — Selyem reform 1. 100 lejtől. — Combine 1. 150 lejtől. — Keztyűk 45 lejtől. Szarvasbőr mosó 1. 225 lejtől. — Gyermek és férfi zoknik 16 lejtől. — Gyermek matróz ing 95 lejtől. — Csipkék örökös választékban. — Vansuc 1. mosó 58 lejtől. Külföldi vászon 55 lejtől.

Bogyó Árpád
Arad, Str. Eminescu 13. (Deák Ferenc-u)

ÜZLETEK.

ÜZLET főpostával szemben kiadó. — Megbeszélés Str. Consistoriului 29. 2571

Kölnivizek

adjusztálva vagy kimérve,

parfümök, szappanok, szájjvízek fogkrémek és porok, puderek, stb. piperecikkek

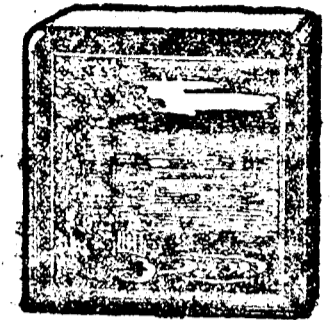
20%, Ridikülök 30%-al, áron alul lesznek kiárusítva.

Székely si Eipert

hölgyfodrászoknál. 2467

Vigyázat! Utánozzák!

HANGOSAN BESZÉLŐ ANÓDPÓTLÓ HANGDOBOZ

RÁDIÓ-GRAMAFON-hangdoboz

Rácsellenállás

Vakuum-Rácskondenzátor.

Minden jobb szaküzletben kaphatók

Vezérképviselő: Ing. V. VERTES

A R A D, Piața Luther I.

PUBLICATIUNE.

Societatea Culturală „LYRA” din Atelierele C. F. R. Timișoara, necesitănd aproximativ 700 vagoane lemne de foc pentru membrii săi, publică licitație cu oferte închise sub următoarele condiții:

Lemne de fag calitate I. tăiate de un an. Stația de livrare să nu fie mai departe de 250 Km. dela Timișoara.

Costul lemnelor se cere pro vagon de 10 tone ab stația de încărcare, încărcate în vagon și expediate.

Ofertele se vor trimite prin postă recomandată în dublu plic pe adresa Ing. Schileriu Ioan Presedintele Societății „Lyra” Atelierul C. F. R. Timișoara.

Plicul interior să fie sigilat purtând mențiunea „Oferte pentru lemne de foc.”

Termenul de primire a ofertelor este până în ziua de 21. Maiu a. c.

Se cere valabilitatea ofertei pe timp de 15 zile și depunerea garanției legale. Se preferă exploatatori de păduri. Ofertele cari nu îndeplinesc condițiile de mai sus, nu vor fi luate în considerare.

2559

Comitetul.

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

!! Künstler-vizumiroda !!

Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dacia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintéz.